

Дюк Ръсел не е извършил отвратителните престъпления, за които е осъден, но въпреки това след час и четиресет и четири минути го очаква екзекуция. Както винаги в злокобни нощи като тази с приближаването на последния час часовникът сякаш тиктака по-бързо. Два пъти съм преживявал обратното броене в други щати. Първия път кръгът се затвори и осъденият изрече последните си думи. Втория път като по чудо финалът беше различен.

Колкото и да тиктака часовникът, екзекуция няма да има, не и тази нощ. Може би някой ден онези, които управляват Алабама, ще успеят и Дюк ще получи последната си вечеря, преди да забодат иглата в ръката му, но няма да е сега. Той очаква изпълнението на смъртната си присъда едва от девет години. В този щат се чака средно по петнайсет. Не е необичайно да минат и двайсет. Подали сме обжалване, което се размотава из Единайсети апелативен съд в Атланта и озове ли се върху бюрото на правилния съдебен служител, след няма и час екзекуцията ще бъде отложена. Дюк ще се върне в ужасните условия на строгия тъмничен затвор, но няма да умре днес.

Той е мой клиент от четири години. За него работи и огромна адвокатска фирма от Чикаго, посветила хиляди часове на безплатна защита, както и организация с идеална цел от Бърмингам, която се бори против смъртното наказание и действа на много фронтове. Преди четири години, когато се убедих в невинността на Дюк, се съгласих да бъда неговият водещ адвокат. В момента работя по пет случая на погрешни присъди, поне според мен погрешни.

Присъствал съм на екзекуцията на мой клиент. Все още вярвам, че беше невинен, просто не успях да го докажа навреме. Един ми е предостатъчен.

За трети път днес влизам в отделението на смъртниците и спирам пред металдетектора на входа, където двама навъсени надзиратели охраняват територията си. Единият държи клипборд и се вторачва в мен, сякаш е забравил как се казвам след последното ми посещение преди по-малко от два часа.

– Поуст, Кълън Поуст – осведомявам аз кретена. – Идвам при Дюк Ръсел.

Той преглежда клипборда си, все едно съдържа жизненоважна информация, намира каквото търси и слага пластмасова кошница върху къса конвейерна лента. Както и преди, поставям в нея куфарчето и мобилния си телефон.

– Часовникът и коланът? – Правя се на голям умник.

– Не – изсумтява ми кретенът в отговор.

Преминавам през рамковия металдетектор, който ме пропуска, и за пореден път адвокат на погрешно осъден човек успява да влезе невъоръжен

и по каналния ред в отделението на смъртниците. Вземам си куфарчето и мобилния и тръгвам след друг надзирател по гол коридор към огромна решетка. Надзирателят кимва, резетата прищракват и издрънчават, решетката се плъзва и ние поемаме по друг коридор, навлизаме все по-навътре в тази потискаща сграда. Завиваме и стигаме до няколко души, които чакат пред стоманена врата без прозорче. Четирима униформени, двама в костюми. Единият костюмар е директорът.

Той ме поглежда мрачно и пристъпва към мен.

– Имате ли една минута?

– Да, но не повече – отговарям.

Отделяме се от групата да поговорим на четири очи. Не е лош човек, просто си върши работата, но отскоро е на поста, така че досега никога не е изпълнявал смъртно наказание. Освен това е врагът, ето защо каквото и да иска от мен, няма да го получи. Доближаваме глави като първи приятели и той прошепва:

– Какви са изгледите?

Озъртам се, уж да преценя положението, и отговарям:

– Ами не знам. Може да се стигне и до екзекуция.

– Нашите юристи казват, че това е сигурно.

– Вашите юристи са идиоти. Този разговор сме го водили вече.

– Стига, Поуст. Какви са шансовете му в момента?

– Петдесет на петдесет – лъжа го.

Отговорът ми го озадачава, не е сигурен как да реагира.

– Искам да се срещна с клиента си – настоявам.

– Разбира се – казва директорът по-високо и сякаш обезсърчено.

Не бива някой да си помисли, че ми съдейства, затова той изфучава намръщено. Надзирателите отстъпват, докато един от тях отваря вратата.

В килията Дюк лежи със затворени очи. Преди тържествения момент правилата му позволяват малък цветен телевизор, на който да гледа каквото си иска. Телевизорът работи без звук и по новините показват опустошителни пожари на запад. Последните мигове от живота на Дюк не са новина от национален мащаб.

Всеки щат със смъртна присъда спазва собствени глупави ритуали преди екзекуцията с цел да има колкото се може повече драма. Тук позволяват посещения от близки роднини в голяма стая без преграда. В десет вечерта местят осъдения в килия непосредствено до залата, където ще бъде убит. Разрешено е при него да влизат свещеник и адвокат, никой друг. Поднасят му последната вечеря към десет и половина – може да поръча каквото си пожелае освен алкохол.

– Как си? – питам, а той се надига от леглото и се усмихва.

– По-добре няма накъде. Някакви новини?

– Още не, но продължавам да съм оптимист. Би трябвало скоро да ни потърсят.

Дюк е на трийсет и осем години, бял, и преди да го обвинят в изнасилване и убийство, е имал в досието си два ареста за шофиране в нетрезво състояние и няколко глоби за превишена скорост. Никакво насилие. Като младеж обичал купоните и бил доста буен, но след девет години строг тъмничен затвор е поулегнал. Моята задача е да го освободя, което за момента е по-скоро налудничава мечта.

Вземам дистанционното и сменям канала на предаване от Бърмингам, но не включвам звука.

– Изглеждаш страшно уверен – казва той.

– Мога да си го позволя. Мен няма да ме дупчат с иглата.

– Голям веселяк си, Поуст.

– Спокойно, Дюк.

– Спокойно? – Той спуска крака на пода и пак се усмихва. Наистина изглежда спокоен предвид обстоятелствата. – Помниш ли Скелтън Късмета? – пита ме и се засмива.

– Не.

– Най-накрая му видяха сметката преди около пет години, но едва след като три пъти му поднесоха последна вечеря. Три пъти му се размина, преди да го убият. Пица с наденички и чери кола.

– А ти какво си поръча?

– Пържола, пържени картофи и шест бири.

– Не бих разчитал на бирите.

– Ще ме измъкнеш ли от тук, Поуст?

– Не тази вечер, но работя по въпроса.

– Ако изляза от пандиза, ще ида право в някой бар и ще се наливам със студена бира до припадък.

– И аз ще дойда. Ето го и губернатора.

Образът му се появява на екрана и аз пускам звука. Той стои пред сноп микрофони и блеснали в очите му прожектори на камери. С тъмен костюм, вратовръзка с индийски десен, бяла риза и старателно загладена с гел боядисана коса. Въплъщение на политическата реклама. Започва изявлението си с уместна доза загриженост:

– Прегледах задълбочено случая на господин Ръсел и го обсъдих подробно с експерти и следователи. Срегнах се и с близките на Емили Брун, жертвата на престъпленията, извършени от господин Ръсел – те са против идеята за помилване. След като прецених всички аспекти на делото, се убедих, че трябва да потвърдя присъдата. Решението на съда остава в сила и екзекуцията ще се състои. Народът се е произнесъл, затова отказвам да помилвам господин Ръсел.

Губернаторът оповестява това с цялата драматичност, на която е способен, после свежда глава и бавно се оттегля, приключил грандиозното си изпълнение. Край на представлението. Преди три дни намери време за петнайсетминутен разговор с мен, след който обсъди пред любимите си репортери нашата среща „на четири очи“.

Ако проучването му беше достатъчно подробно, той щеше да разбере, че Дюк Ръсел няма нищо общо с изнасилването и убийството на Емили Брун преди единайсет години. Отново изключвам звука на телевизора и казвам:

- Нищо изненадващо.
- Той изобщо помилвал ли е някого? – пита Дюк.
- Не, разбира се.

На вратата се чука силно и някой я отваря широко. Влизат двама надзиратели, единият бута количка с последната вечеря. Двамата излизат. Дюк вперва поглед в пържолата, пържените картофи и възтънкото парче шоколадова торта и казва:

- Няма бира.
- Пийни си от студения чай.

Той сядна на леглото и започва да яде. Храната ухае вкусно, което ми напомня, че не съм слагал зальк в уста най-малко едно денонощие.

- Искаш ли да опиташ? – пита Дюк.
- Не, благодаря.
- Не мога да изям всичко това. Чудно защо, нямам апетит.
- Как е майка ти?

Дюк пъха голям къс месо в устата си и дъвче бавно.

– Както може да се очаква, не е много добре. Не спря да плаче, ужасна работа.

Мобилният в джоба ми вибрира, изваждам го. Проверявам кой е и казвам:

- Ето го.

Усмивам се на Дюк и натискам копчето. Обажда се служител от Единайсети апелативен съд, мой добър познат, и ме осведомява, че шефът му току-що е подписал заповед за отлагане на екзекуцията поради необходимостта от още време, за да бъде установено дали съдебният процес на Дюк Ръсел е бил справедлив. Питам го кога ще бъде оповестено отлагането и той отговаря, че веднага. Поглеждам клиента си и казвам:

- Отлагат. Тази вечер няма да има игла. Колко време ти трябва за пържолата?
- Пет минути – отговаря Дюк с широка усмивка и си отрязва още едно парче.